

Przedmiotowy system oceniania
dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań edukacyjnych z j. polskiego kl. I

**Przedmiotowy system oceniania dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań edukacyjnych
z języka polskiego kl. I**

wg PROGRAMU „ŚWIAT W SŁOWACH I OBRAZACH” DKW–4014–72/99

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, którego wiedza wykracza poza program:

- samodzielnie interpretuje teksty pisane i inne teksty kultury, uwzględniając intencję nadawcy oraz konteksty niezbędne do interpretacji,
- wykazuje się erudycją wynikającą z własnej, ponadprogramowej lektury,
- odwołuje się do tejże lektury w wystąpieniach ustnych i pracach pisemnych,
- pisze wypowiedzi ciekawe pod względem sposobu ujęcia tematu, w których wykazuje szczególną dbałość o poprawność językową i logiczną kompozycję,
- tworzy oryginalne notatki, posługując się bogatym słownictwem,
- wykazuje zainteresowania językoznawcze wykraczające poza program,
- samodzielnie poszerza wiedzę językową w oparciu o wskazaną literaturę przedmiotu,
- świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania fonetyki, słowotwórstwa, fleksji, składni oraz wiedzy o języku jako tworze społecznym,
- dysponuje bogatym słownictwem terminologicznym,
- świadomie i funkcjonalnie używa pojęcia literackie i kulturowe przyswajane na drodze indywidualnej edukacji.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- uważnie słucha i włącza się w tok zajęć,
- uczestniczy w rozmowie koleżeńskiej, potrafi dosłuchiwać się znaczeń w głosie mówiącego,
- bierze udział w dyskusjach tematycznych, potrafi słuchać selektywnie,
- potrafi słuchać krytycznie, stosuje słowne przejawy słuchania aktywnego: wyraża empatię, zaciekawienie, zdziwienie, aprobatę, wątpliwości i wczuwa się w rolę mówiącego,
- potrafi wysłuchane informacje wykorzystać na lekcjach i w życiu,
- potrafi wyciągać wnioski z zasłyszanych informacji i komunikatów,
- rozumie treść złożonych instrukcji i poleceń,
- potrafi słuchać krytycznie i odnajdywać w reklamach ukryte wartościowanie i ewentualne zamiary manipulacji,
- buduje wypowiedź spójną i zgodną z tematem,
- posługuje się poprawną polszczyzną i językiem potocznym, unikając powtórzeń,
- włącza się do dyskusji, stosuje cytaty, znane sentencje,
- potrafi opowiedzieć przebieg jednego wątku z utworu wielowątkowego,
- w opowiadaniu ustnym stosuje inne formy (np. opis postaci, krajobrazu),
- potrafi udowadniać złożoność natury ludzkiej,
- umie zachować chronologię wydarzeń i porządek przyczynowo-skutkowy,
- zdaje sprawozdanie z telewizyjnego programu rozrywkowego, dodając własny komentarz krytyczny,
- czyta głośno, potrafi dobrać właściwe środki ekspresji,
- wybiera informacje potrzebne do samodzielnej pracy,
- potrafi czytać tekst pobieżnie,
- samodzielnie wypowiada się na temat przeczytanego tekstu,
- odróżnia fikcję od prawdy historycznej,
- umie rozróżnić fazy przebiegu akcji w utworze (zawiązanie akcji, punkt kulminacyjny, rozwiązanie akcji),
- potrafi określić problematykę utworu,

Przedmiotowy system oceniania

dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań edukacyjnych z j. polskiego kl. I

- dostrzega zmiany zachodzące w postępowaniu bohaterów,
- wyszukuje odpowiednie cytaty,
- rozpoznaje komizm słowny, sytuacyjny i postaci,
- umie określić rolę autora dramatu, reżysera, scenografa i aktora jako twórców sztuki teatralnej,
- odczytuje alegorię i morał w bajkach oraz prawdy ogólne w przypowieści,
- umie rozróżnić fraszkę, hymn, piosenkę,
- potrafi określić funkcje środków stylistycznych w tekstach literackich,
- umie ocenić adaptację filmową i teatralną,
- potrafi ocenić postępowanie bohaterów teatralnych i filmowych,
- rozróżnia rozmaite wytwory sztuki plastycznej (np. obraz, rzeźba, płaskorzeźba, grafika),
- dostrzega ilustracyjny charakter muzyki, gromadzi materiały prasowe do samodzielnej pracy,
- korzysta ze zbiorów i warsztatu, informacyjnego biblioteki (także za pomocą automatycznych systemów wyszukiwania danych),
- samodzielnie korzysta ze słownika języka polskiego, poprawnej polszczyzny, frazeologicznego i ortograficznego w celu bogacenia słownictwa i korekty własnych prac,
- czyta instrukcje gier komputerowych, programów edukacyjnych w celu wykorzystania ich w samodzielnej pracy,
- dostrzega możliwości manipulowania odbiorcami,
- redaguje plany szczegółowe i rozwija je,
- potrafi stosować właściwe znaki graficzne w tekście,
- redaguje opowiadanie, streszczenie utworu fabularnego, streszczenie jednego wątku utworu wielowątkowego, charakterystykę postaci literackiej i rzeczywistej, sprawozdanie z przebiegu wydarzenia fikcyjnego lub rzeczywistego, list, protokół, opis obrazu, dedykację, ogłoszenie, zaproszenie, notatkę, stosując właściwe słownictwo i składnię,
- umie świadomie posługiwać się różnymi rodzajami wypowiedzi pojedynczych, dostosowując je do intencji, sytuacji, odbiorcy,
- w wypowiedziach używa różnorodnych określeń w odpowiednich formach fleksyjnych,
- potrafi stosować podmiot w mianowniku, dopełniaczu, domyślny, szeregowy, orzeczenie czasownikowe, imienne, z czasownikiem modalnym i frazeologizmem,
- umie przekształcać wypowiedzenia pojedyncze na złożone i odwrotnie,
- potrafi wskazać i odczytać funkcje wyrazów poza związkami w zdaniu,
- zna i stosuje właściwą interpunkcję,
- umie przekształcać stronę czynną na bierną,
- stosuje różne formy czasowników w różnych formach wypowiedzi,
- umie tworzyć zdania z podmiotem w mianowniku i dopełniaczu, z podmiotem domyślnym i szeregowym,
- potrafi stosować rzeczownik w funkcji przydawki, dopełnienia, okolicznika, orzecznika,
- potrafi użyć poprawnych form rzeczowników o odmianie osobliwej i form rzeczowników odmieniających się nieregularnie,
- wzbogaca wypowiedzi ustne i pisemne przymiotnikami w funkcji przydawki i orzecznika,
- stosuje odpowiednie stopnie przymiotnika ze względu na przekazywaną informację i intencję wypowiedzi,
- potrafi stosować w wypowiedzi ustnej i pisemnej przymiotniki nazywające przeżycia i uczucia oraz liczebnik w funkcji przydawki i podmiotu,
- zna i stosuje różne formy zaimków w celu osiągnięcia spójności wypowiedzi,
- poprawnie tworzy i stosuje odpowiednie stopnie przysłówka ze względu na przekazywaną informację i intencję wypowiedzi,
- zna poprawną pisownię przyimków złożonych,
- umie przekształcać wypowiedzenia różnego typu, stosując zamiennie spójniki

Przedmiotowy system oceniania

dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań edukacyjnych z j. polskiego kl. I

- z zachowaniem poprawnej interpunkcji,
- potrafi stosować partykuły w wypowiedziach w celu zasygnalizowania postawy i uczuć nadawcy wobec wypowiedzanych treści,
- potrafi stosować w wypowiedziach odpowiednie wykrzykniki dla uwydatnienia przeżyć, wrażeń, emocji itp.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- z uwagą słucha i włącza się w tok zajęć,
- uczestniczy w rozmowie koleżeńskiej,
- bierze udział w dyskusjach tematycznych,
- potrafi formułować wnioski z zasłyszanych informacji i komunikatów,
- rozumie treść instrukcji i poleceń,
- potrafi odczytać w reklamach ukryte wartościowanie i ewentualne zamiary manipulacji,
- poprawnie redaguje wypowiedź spójną i zgodną z tematem,
- potrafi posługiwać się poprawną polszczyzną,
- prowadzi wywiad z osobą z najbliższego otoczenia w języku potocznym,
- umie włączyć się do dyskusji,
- potrafi samodzielnie opowiedzieć przebieg jednego wątku z utworu wielowątkowego,
- świadomie zachowuje w opowiadaniu chronologię wydarzeń,
- potrafi zdać sprawozdanie z telewizyjnego programu rozrywkowego,
- potrafi czytać głośno, wyraziście teksty o różnym zabarwieniu emocjonalnym,
- umie wybrać informacje potrzebne do samodzielnej pracy,
- przygotowuje krótką wypowiedź dotyczącą przeczytanego tekstu,
- potrafi odróżnić fikcję od prawdy historycznej,
- umie określić problematykę utworu,
- potrafi wskazać zmiany zachodzące w postępowaniu bohaterów,
- potrafi określić rolę autora dramatu, reżysera, scenografa i aktora jako twórców sztuki teatralnej,
- zna pojęcia: alegoria i morał w bajkach oraz prawda ogólna w przypowieści,
- wskazuje środki stylistyczne w tekstach literackich,
- zna pojęcie: adaptacja filmowa i teatralna,
- poprawnie rozróżnia rozmaite wytwory sztuki plastycznej (np. obraz, rzeźba, płaskorzeźba, grafika),
- próbuje gromadzić materiały prasowe do samodzielnej pracy, korzysta ze zbiorów i warsztatu informacyjnego biblioteki,
- poprawnie korzysta ze słownika języka polskiego, poprawnej polszczyzny, frazeologicznego i ortograficznego,
- potrafi czytać instrukcje gier komputerowych i programów edukacyjnych,
- redaguje plany szczegółowe różnych wypowiedzi pisemnych,
- zna i stosuje właściwe znaki graficzne w tekście,
- potrafi redagować opowiadanie, streszczenie utworu fabularnego, streszczenie jednego wątku utworu wielowątkowego, charakterystykę postaci literackiej i rzeczywistej, sprawozdanie z przebiegu wydarzenia fikcyjnego lub rzeczywistego, list, protokół, opis obrazu, dedykację, ogłoszenie, zaproszenie, notatkę, stosując właściwe słownictwo i składnię,
- poprawnie posługuje się różnymi rodzajami wypowiedzi pojedynczych,
- w wypowiedziach stara się używać różnorodnych określeń w odpowiednich formach fleksyjnych,
- zna rodzaje podmiotów i orzeczeń, tworząc z nimi zdania,
- potrafi przekształcić wypowiedzenia pojedyncze na złożone i odwrotnie,
- zna i potrafi stosować właściwą interpunkcję,

Przedmiotowy system oceniania

dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań edukacyjnych z j. polskiego kl. I

- potrafi przekształcać stronę czynną na bierną,
- stosuje właściwe formy czasowników w różnych formach wypowiedzi,
- potrafi zastosować rzeczownik w funkcji przydawki, dopełnienia okolicznika, orzecznika,
- zna poprawne formy rzeczowników o odmianie osobliwej i odmieniających się nieregularnie, stosując je w wypowiedziach ustnych i pisemnych,
- potrafi w wypowiedź ustną i pisemną wprowadzić przymiotniki w funkcji przydawki i orzecznika,
- zna i poprawnie stosuje stopniowanie przymiotnika,
- poprawnie łączy w wypowiedzi ustnej i pisemnej przymiotniki nazywające przeżycia, uczucia i liczebnik w funkcji przydawki i podmiotu,
- zna różne formy zaimków,
- zna i stosuje odpowiednie stopnie przysłówka ze względu na przekazywaną informację i intencję wypowiedzi,
- stara się poprawnie napisać przyimki złożone,
- potrafi przekształcić wypowiedzenia różnego typu, stosując zamiennie spójniki,
- potrafi zastosować w wypowiedziach właściwą partykułę i wykrzyknik.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- potrafi śledzić tok zajęć i zapamiętywać przekazywane treści,
- potrafi włączyć się w rozmowę, zachowując postawę sprzyjającą mówiącemu,
- umie uczestniczyć w dyskusji na rozmaite tematy, uważnie słuchając wypowiedzi innych osób,
- potrafi słuchać w celu precyzyjnego formułowania pytań,
- słucha ze zrozumieniem komunikatów radiowych i telewizyjnych,
- potrafi powtórzyć najważniejsze informacje i łączyć je ze sobą,
- rozumie treść wysłanych komunikatów,
- potrafi słuchać uważnie w celu zrozumienia treści prostych instrukcji i poleceń,
- potrafi słuchać krytycznie różnorodnych reklam,
- w miarę swoich możliwości dba o estetykę wypowiedzi,
- w miarę swoich możliwości mówi wyraźnie, z zaznaczeniem akcentów logicznych,
- stara się precyzować problem i zadawać w związku z nim pytania,
- potrafi napisać logiczną wypowiedź,
- umie dobierać właściwe słownictwo,
- stara się uczestniczyć w dyskusji i powoływać się na wypowiedzi innych osób,
- umie opowiedzieć treść utworu jednowątkowego,
- poprawnie stosuje słownictwo nazywające cechy, wady i zalety,
- potrafi przedstawić najważniejsze wydarzenia utworu fabularnego, filmu, widowiska teatralnego,
- stara się przedstawić sprawozdanie z telewizyjnego programu przeznaczonego dla młodzieży,
- potrafi zadbać o rzeczowość i sprawozdawczy charakter wypowiedzi,
- umie przedstawić własną interpretację utworu,
- stara się czytać płynnie z zachowaniem pauzowania, intonacji,
- potrafi korzystać z różnych części książki (wstępu, przedmowy, postłowa, indeksu, bibliografii),
- umie po cichym przeczytaniu tekstu odpowiadać na pytania dotyczące treści,
- wskazuje z pomocą nauczyciela elementy świata przedstawionego w utworze fabularnym (noweli, powieści, dramacie),
- stara się wskazać w utworach różne postawy bohaterów,
- dostrzega z pomocą nauczyciela cechy dramatu; rozróżnia tragedię i komedię,

Przedmiotowy system oceniania

dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań edukacyjnych z j. polskiego kl. I

- potrafi wskazać tekst główny dramatu i tekst poboczny,
- potrafi rozpoznać cechy bajki, ballady, satyry, przypowieści, fraszki, hymnu, piosenki,
- zna i wskazuje w utworach lirycznych środki stylistyczne: przenośnię, powtórzenie, apostrofę, pytanie retoryczne,
- potrafi wskazać osobę mówiącą,
- stara się określić tematykę, np. obrazu, rzeźby, grafiki,
- próbuje korzystać z różnych czasopism,
- zna poprawną pisownię tytułów czasopism,
- potrafi korzystać z katalogu alfabetycznego i rzeczowego w celu wyszukania materiałów na zadany temat,
- umie pod kierunkiem nauczyciela korzystać ze słownika języka polskiego, poprawnej polszczyzny, frazeologicznego i ortograficznego,
- potrafi czytać proste instrukcje i wykonuje czynności zgodnie z zapisem,
- potrafi wskazać językowe środki perswazji,
- stara się dbać o estetykę pisma, właściwy kształt liter, ich połączenie, odległość między wyrazami,
- stara się poprawnie stosować akapity,
- zachowuje właściwe marginesy,
- potrafi w wypowiedzi pisemnej zachować trójdzielną kompozycję,
- umie redagować spójne i logiczne opowiadanie, streszczenie krótkiego utworu fabularnego, charakterystykę postaci literackiej i rzeczywistej, sprawozdanie z przebiegu wydarzenia fikcyjnego, recenzję z częścią krytyczną, opinię z uzasadnieniem argumentów na określony temat, list połączony z innymi formami wypowiedzi, protokół lekcji,
- formułuje opis obrazu, dedykację, ogłoszenie, zaproszenie,
- sporządza notatkę w formie planu,
- potrafi posługiwać się różnymi rodzajami wypowiedzi pojedynczych i stosować odpowiednią interpunkcję,
- zna różne rodzaje podmiotów, orzeczeń i oddziela przecinkiem jednorodne części zdania,
- umie tworzyć wypowiedzenia pojedyncze i złożone,
- zna i w miarę swoich możliwości stosuje odpowiednią interpunkcję,
- potrafi wskazać wyrazy poza związkami w zdaniu,
- potrafi wskazać w zdaniu orzeczenie czasownikowe, imienne i orzeczenie z czasownikiem modalnym,
- wie, jak poprawnie zapisać cząstki: **-bym, -byś, -by,**
- potrafi posługiwać się czasownikami w różnych trybach i stronach,
- poprawnie tworzy formy czasownika,
- zna nieregularne formy czasowników,
- wie, że w zdaniu rzeczownik może pełnić funkcję przydawki, dopełnienia, okolicznika, orzecznika,
- umie wskazać osobliwości w odmianie niektórych rzeczowników,
- stara się tworzyć i zapisywać stopień wyższy i najwyższy różnych przymiotników,
- wie, jak poprawnie pisać zakończenia **-szy** po spółgłoskach w stopniu wyższym i najwyższym przymiotnika,
- wie, że można zastąpić różne części mowy odpowiednimi zaimkami,
- wie, jak poprawnie pisać przysłówki złożone (wtem, naprzód),
- umie tworzyć stopień wyższy i najwyższy przysłówka i stara się poprawnie pisać **nie** z przysłówkiem w stopniu wyższym i najwyższym,
- zna poprawną pisownię wyrażen przyimkowych,
- wie, jak poprawnie używać spójnika w zdaniu pojedynczym i w wypowiedzeniu złożonym,
- zna poprawną pisownię partykuły **nie, -by, -że, -no, -li, czy,**

Przedmiotowy system oceniania

dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań edukacyjnych z j. polskiego kl. I

- potrafi użyć wykrzyknika w wypowiedzi ustnej i pisemnej.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- stara się śledzić tok zajęć i zapamiętywać przekazywane treści,
- próbuje uczestniczyć w rozmowie koleżeńskiej i śledzić tok dyskusji na rozmaite tematy,
- próbuje formułować pytania i odpowiedzi,
- wie, że należy uważnie słuchać i zapamiętywać najważniejsze informacje zawarte w komunikatach radiowych i telewizyjnych oraz prostych instrukcjach i poleceniach,
- stara się mówić wyraźnie, akcentując wyrazy,
- próbuje z pomocą nauczyciela konstruować logiczną wypowiedź,
- z pomocą nauczyciela opowiada treść utworu jednowątkowego,
- zna i w miarę swoich możliwości stosuje słownictwo nazywające cechy, wady i zalety,
- stara się podać najważniejsze wydarzenia utworu fabularnego, filmu, widowiska teatralnego,
- stara się dbać o poprawność wypowiedzi,
- wie, że należy doskonalić technikę czytania,
- potrafi z pomocą nauczyciela korzystać z różnych części książki ,
- po cichym przeczytaniu tekstu z pomocą nauczyciela odpowiada na pytania dotyczące treści,
- wie, co to są elementy świata przedstawionego w utworze fabularnym (noweli, powieści, dramacie),
- wie, że omawiany utwór jest dramatem, próbuje z pomocą nauczyciela rozróżnić tragedię i komedię, zna słownictwo związane z teatrem,
- wskazuje tekst główny dramatu i tekst poboczny,
- rozróżnia pojęcia: poezja i proza,
- wie, na jakie rodzaje i gatunki dzieli się literatura,
- wie, że omawiany utwór jest bajką, balladą, satyrą, przypowieścią, fraszką, hymnem, piosenką,
- umie wskazać z pomocą nauczyciela cechy bajki, ballady, satyry, przypowieści, fraszki, hymnu, piosenki,
- w utworach lirycznych próbuje wskazać środki stylistyczne: przenośnię, powtórzenie, apostrofę, pytanie retoryczne,
- krótko wypowiada się na temat wiersza,
- próbuje wskazać osobę mówiącą,
- stara się określić tematykę, np. obrazu, rzeźby, grafiki,
- potrafi zadbać o estetykę własnego wyglądu i otoczenia,
- stara się korzystać z niektórych czasopism,
- stara się poprawnie zapisać tytuły czasopism,
- wie, jak korzystać z katalogu alfabetycznego i rzeczowego w celu wyszukania materiałów na zadany temat,
- umie pod kierunkiem nauczyciela korzystać ze słownika języka polskiego, poprawnej polszczyzny, frazeologicznego i ortograficznego,
- umie czytać proste instrukcje i wykonać czynności zgodnie z zapisem.
- stara się dbać o estetykę pisma, właściwy kształt liter, ich połączenie, odległość między wyrazami,
- wie, jak poprawnie stosować akapity,
- umie zachować właściwe marginesy,
- próbuje konstruować wypowiedzi pisemne z zachowaniem trójdzielnej kompozycji,
- próbuje redagować spójne i logiczne opowiadanie,
- umie redagować streszczenie krótkiego utworu fabularnego,
- próbuje z pomocą nauczyciela redagować charakterystykę postaci literackiej, sprawozdanie z przebiegu wydarzenia fikcyjnego (tekstu literackiego, filmu), krótką recenzję, opinię, list,

Przedmiotowy system oceniania

dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań edukacyjnych z j. polskiego kl. I

- stara się pisać formułuje opis obrazu, dedykację, ogłoszenie, zaproszenie
- próbuje sporządzić notatkę w formie planu.
- wie, że są wypowiedzenia pojedyncze,
- wie, że są różne rodzaje podmiotów i orzeczeń,
- stara się konstruować z pomocą nauczyciela wypowiedzenia pojedyncze i złożone,
- wie, że należy stosować odpowiednią interpunkcję,
- stara się poprawnie pisać cząstki: **-bym, -byś, -by**,
- umie wskazać czasowniki w różnych trybach i stronach,
- stara się poprawnie tworzyć formy czasownika,
- umie wskazać osobliwości w odmianie niektórych rzeczowników,
- stara się tworzyć i zapisywać stopień wyższy i najwyższy różnych przymiotników,
- wie, jak poprawnie pisać zakończenia **-szy** po spółgłoskach w stopniu wyższym i najwyższym przymiotnika,
- stara się dostosować formy rzeczownika i czasownika do liczebnika,
- wie, że można zastąpić różne części mowy odpowiednimi zaimkami,
- wie, jak poprawnie pisać przysłówki złożone (wtém, naprzód),
- umie tworzyć stopień wyższy i najwyższy przysłówka,
- zna poprawną pisownię wyrażen przyimkowych,
- wie, jak poprawnie używać spójnika,
- zna poprawną pisownię partykuły **nie, -by, -że, -no, -li, czy**,
- potrafi użyć wykrzyknika w wypowiedzi ustnej i pisemnej.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń , który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:

- praca domowa,
- odpowiedź ustna,
- kartkówki (obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji),
- sprawdziany (obejmujące większą partię materiału lub cały dział),
- prace klasowe, wypracowania pisane na lekcji
- dyktanda,
- testy diagnostyczne,
- prace dodatkowe (referaty, albumy, plakaty – prace samodzielne lub zespołowe),
- osiągnięcia w konkursach szkolnych i wyższego szczebla,
- aktywność na zajęciach.

Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej:

Uczeń ma prawo do podwyższenia przewidywanej oceny rocznej o jeden stopień, jeśli w terminie tygodnia od podania oceny przewidywanej zgłosi do nauczyciela chęć poprawy tej oceny.

Na sprawdzianie przygotowanym przez nauczyciela, uwzględniającym wymagania programowe na ocenę o jeden stopień wyższą od proponowanej, uczeń winien uzyskać minimum 80% prawidłowych odpowiedzi. Ocena z poprawy nie ma wagi.